

Dudak Kanserleri

CORUH, G. (*) — AKSU, Y. (**) — Sayın, E. (***)

GİRİŞ

Dudak kanserleri genel olarak ağız kanserleri ile birlikte incelenmekle beraber, özellikle alt dudakta yerleşen kanserlerin oluşumunda aktinik ışığın önemli etkisi nedeniyle, etioloji bakımından ağız kanserlerinden ayrılır. Ayrıca dudakta yerleşen kanserlerin prognozu da ağız içinde yerleşenlere oranla daha iyidir (2, 5, 9, 12, 13, 14).

Çoğunlukla alt dudakta (% 93-98) ve çoğunlukla erkeklerde görülür (% 97) (3, 5, 6). Bazal hücreli karsinomların bugün için intraoral yerleşimi kabul edilmemektedir (2), ağız çevresinde özellikle üst dudakta ve bazan alt dudakta vermillion sınırı kadar ilerleyebilirler.

Keratoakantomlar kendiliğinden iyileşen lezyonlar olarak kabul edilmektedir. Ancak özellikle dudak kenarında yerleşerek hem deriyi, hem de vermillion sınırı tutan keratoakantomlar hızla büyür ve 4-5 cm. çapa ulaşabilirler. Öte yandan keratoakantomların 6 ay içinde kendiliğinden gerilediği kabul edilirken bu olgularda spontan eğilime 12 ay kadar uzayabilir. Bu tür lezyonları histolojik olarak yassı hücreli karsinomlardan ayırmak da daha güç olabilir (6).

(*) Ege Tıp Fakültesi Patoloji Kürsüsü Doçenti.

(**) Ege Tıp Fakültesi Patoloji Kürsüsü Profesörü.

(***) İzmir Tıp Fakültesi Patoloji Bilim Adli Asistanı.

Çalışmamızın amacı alt ve üst dudakta yerleşen yassı hücreli karsinom olguları yanısıra dudak çevresinde yerleşen bazal hücreli karsinom ve keratoakantom olgularını sunmak ve yaş, cins ve seçerek yerleştikleri bölgeleri vurgulamaktır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Kürsümüzde 1959-1980 yılları arasında saptanan dudakta yerleşen 382 yassı hücreli karsinom yanısıra dudak ve çevresinde yerleşen 56 bazal hücreli karsinom ve 62 keratoakantom olgusuna ait HXE kesitleri yeniden incelendi. Hastaların yaş, cins ve tümörlerin yerleşme yerlerine ait bilgiler biopsi raporlarından alındı.

BULGULAR

Yassı hücreli karsinom, bazal hücreli karsinom ve keratoakantom olgularının yaş ve cinse göre dağılımı Tablo I'de gösterilmiştir.

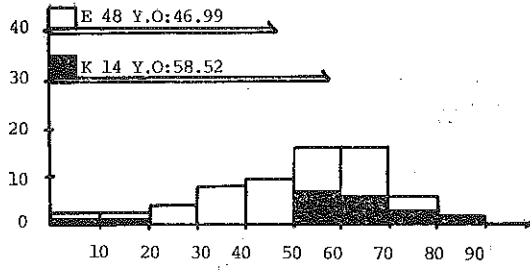
TABLO : I

Tümörün tipi	E	%	K	%	Toplam
Y. H. Ca.	318	%83	64	%17	382
B. H. Ca.	17	%30	39	%70	56
Keratoakantom	48	%77	14	%23	62
Prekanseroz	13	%100	—	—	13

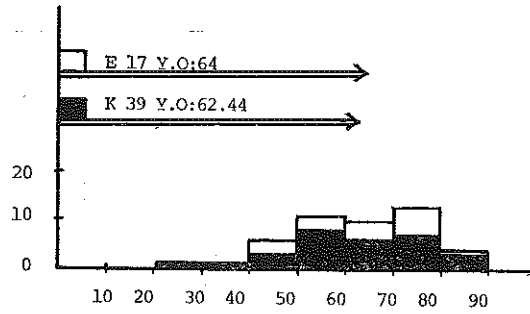
Yassı hücreli karsinom olgularının % 83 ü erkek, bazal hücreli karsinom olgularının % 70'i kadın, keratoakantom olgularının % 77'sini erkek hastalar oluşturmakta idi. Prekanseroz 13 olgunun ise tümü erkekti.

Y. H. Ca. olgularının yaş gruplarına göre dağılımı Şekil I'de gösterilmiştir. Her iki cinste de en yüksek olgu sayısı 60-69 yaşlar arasında görülmüştür. Kadınlarda yaş ortalaması 60, erkeklerde 55.6 bulunmuştur. Erkeklerde yaş ortalamasının kadınlara göre daha düşük olmasının nedeni Şekil I'de görüldüğü gibi erkek olgularda 50-59 yaşlarda da, 60-69 yaşlara yakın olguya rastlanmasıdır. Nitekim erkeklerde daha genç yaşta görüldüğü istatistiksel olarak da anlamlı bulunmuştur.

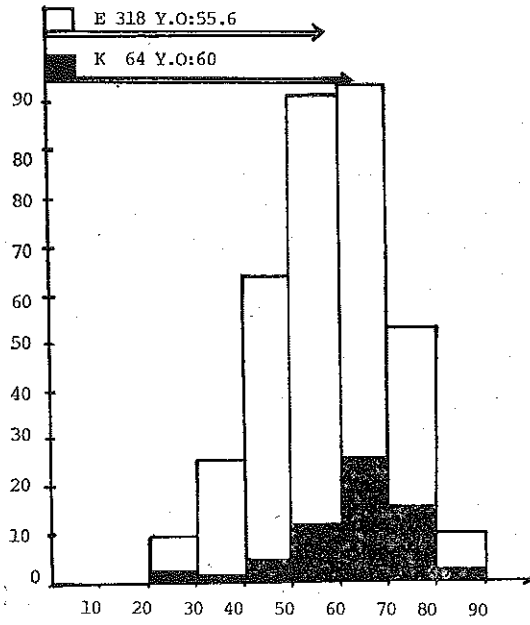
Bazal hücreli karsinom olgularının yaş dağılımı Şekil II'de gösterilmiştir. Olguların çoğunluğu 50-80 yaşlar arasında dağılmıştır. Yaş ortalaması kadınlarda 62-44 erkeklerde 64 bulunmuştur.

Şekil : 1
YASSI HÜCRELİ KARSİNOM (382 olgu)

Şekil : 2
KERATOAKANTOM

Şekil : 3
BAZOSELLÜLER KARSİNOM (56 olgu)

Keratoakantom olgularının yaş dağılımı Şekil III'de gösterilmiştir. Erkeklerde olgular tüm yaş gruplarında dağılmıştır, kadınlarda ise çoğunluğu 50 yaşın üstündedir. Kadınlarda yaş ortalaması 58,52, erkeklerde 46,99'dur.

Tüm olguların alt ve üst dudak yerleşimleri Tablo II'de gösterilmiştir.

	Y. H. Ca.		B. H. Ca.		K: A:	
	E.	K.	E.	K.	E.	K.
Üst dudak	% 7	40	%79	90	% 9	45
Alt dudak	%93	60	%21	10	%91	55

Erkeklerde yassı hücreli karsinomların % 93'ü, bazal hücreli karsinomların % 21'i ve keratoakantomların % 91'i üst dudakta yerleşmiştir. Kadınlarda ise yassı hücreli karsinomların % 40'ı, bazal hücreli karsinomların % 90'ı, keratoakantomların ise % 45'i üst dudakta yerleşmiştir.

TARTIŞMA

Dudak kanserleri ağız kanserleri içerisinde en sık görülen grubu oluşturur. Kaynaklarda tüm oral kanserler arasında % 6,8-% 30 oranında bulunduğu bildirilmektedir (4, 8, 10, 12, 14).

Kürsü materyeli içerisinde 386 intraoral karsinoma karşılık 382 dudak karsinomu saptanmıştır ve oran yaklaşık % 50'dir. Öte yandan kürsümüzün 21 yıllık materyeli içerisinde 1135 deri kanseri saptanmıştır. Baş ve boyunda yerleşen deri kanserleri içerisinde dudak kanserleri % 42 oranında bulunmakla ve birinci sırayı almaktadır (3).

Dudak kanserleri genellikle ileri yaşlarda ortaya çıkar. Kaynaklarda yaş ortalamasının 57 olduğu en yüksek olgu grubunun ise 50-70 ve 70-90 arasında görüldüğü bildirilmektedir (4, 13, 14). Olgularımızda yaş ortalaması kadınlarda 60, erkeklerde 55,6 bulunmuştur. En yüksek olgu grubu ise erkeklerde 50-70, kadınlarda 60-80 yaşlar arasındadır.

Bazal hücreli karsinomlar yassı hücreli karsinomlara oranla daha ileri yaşlarda karşımıza çıkmaktadır. Yaş ortalaması kadınlarda 62,44, erkeklerde 64'tür.

Keratoakantomlar ise her yaş grubunda görülmekle birlikte Her iki cinstede en büyük olgu grubu 50-70 yaşları arındadır, ancak yaş ortalamaları her iki cinste de yassı hücreli karsinomlardan düşüktür. Kadınlarda 58.52, erkeklerde 46.99 bulunmuştur.

Yerleşme bölgesi açısından yassı hücreli karsinomların kaynaklarda belirtildiği şekilde büyük çoğunluğu alt dudaktadır (1, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14). Bu fark erkeklerde çok daha çarpıcı ve olguların % 93'ü şeklindedir. Bazal hücreli karsinomların ise erkeklerde % 21, kadınlarda % 10'u alt dudakta yerleşmektedir. Keratoakantom olgularında dağılım yassı hücreli karsinomların dağılımına benzerlik göstermektedir. Alt dudakta yerleşme oranı erkeklerde % 91, kadınlarda % 55'dir.

Ö Z E T

Ege Tıp Fakültesinin 1959-1980 yılları arasında incelenen 150368 biopsi ve ameliyat materyeli içerisinde dudak ve çevresinde yerleşen 382 yassı hücreli karsinom, 56 bazal hücreli karsinom ve 62 keratoakantom olgusu yeniden gözden geçirildi. Alt ve üst dudaktaki lokalizasyonları, yaş, cins ve tümör tipi yönünden değerlendirildi ve kaynak bilgilerle karşılaştırıldı.

L İ T E R A T Ü R

- 1 — **Ackerman, L. V. and Rosai, J.** : Surgical Pathology 5 th. ed. The C. V. Mosby Co. St. Louis Chapten 4. 1974 pp. 140.
- 2 — **Bhaskar, S. N.** : Synopsis of Oral Pathology 4. th ed. The C. V. Mosby Co. St Louis, 1973. p. 434.
- 3 — **Çoruh, G., Ergüven, H., Cirik, M., Aksu, Y.** : Deri kanserleri III. Ulusal Patoloji Kongresi kitabı. Bilgehan Matbaası, Bornova 1978. S. : 99.
- 4 — **Dockerty, M. B., Parkhill, E. M., Dahlin, D. C., Woolner, L. B., Soule, E. H., Harrison, E. G.** : Tumours of the Oral cavity and pharynx. Atlas of Tumour pathology no: 4, AFIP Washington D. C. 1968.
- 5 — **Glickman, I.** : The Oral cavity. S. L. Robbins'in yazdığı Pathologic Basis of Diseases adlı kitapta 20. bölüm. W. B. Saunder Co. 1974, P. 852.
- 6 — **Lever, W. F., Schaumburg-Lever, G.** : Histopathology of the skin. 5th. ed. J. B. Lippincott Co. 1975. pp: 476-486.
- 7 — **Mahboudi, E.** : The epidemiology of oral cavity, phoringeal and Oesophageal Cancer Out side of North America and Western Europe. Cancer, 40, 1879, 1977.
- 8 — **Mashberg, A., Morrissay, J. B. and Garfünkel, L.** : A Study of the appearance of early asymptomathic oral squamous cell carcinoma. Cancer, 32, 1435, 1973.

- 9 — **Pindborg, J. J.** : Atlas of Diseases of the oral mucosa, Munksgaara Copenhagen, 1968. p. 46.
- 10 — **Sharp, G. S., Bullock, W. K., Hazlet, W. J.** : Oral Cancer and tumors of the Jaws. Mc Graw-Hill Book Co. NY. 1956. p. 43.
- 11 — **Tiecke, R. W., Stuteville, H. O., Calandra, C. J.** : Pathologic physiology of oral disease. The C. V. Mosby Co. St Louis, 1959. P. 200.
- 12 — **Vickers, R. A., Gorlin, R. J.** : Face, lips, teeth, mouth, Jaws, Salivary glands and neck. Anderson, W. A. D. ve Kissane, J. M.'in yazdıkları «Pathology» kitabında 29. bölüm the C. V. Mosby Co. 7 th. ed. St. Louis, 1977.
- 13 — **Wahi, P. N., Cohen, B., Luthra, U. K., Torloni, H.** : Histological Typing of oral and oropharyngeal tumours. International Histological classification of Tumors No: 4. WHO, Geneva, 1971.
- 14 — **Waldron, C. A.** : Oral epithelial tumours. Gorlin, R. J., Goldman, H. M.'nin yazdıkları Thoma's Oral Pathology Vol. 2 de 19. bölüm. The C. V. Mosby Co. 1970.